

вом зовнішнього середовища. З точки зору розуміння економічної безпеки підприємства як стану, обумовленого впливом зовнішнього середовища, в науковій літературі акцент робиться на ресурсний підхід, автори якого економічну безпеку підприємства розглядають як «стан найбільш ефективного використання ресурсів для запобігання загрозам і забезпечення стабільного функціонування підприємства в даний час і в майбутньому».

Отже, в процесі забезпечення фінансово-економічної безпеки суб'єкта підприємництва за ресурсним підходом до управління фінансовою складовою економічної безпеки першочерговим є критерій достатності фінансових ресурсів для розвитку підприємства, який передбачає: формування і розподіл прибутку підприємства, максимізацію прибутку й оптимізацію використання чистого прибутку; фінансування оборотних активів; фінансування необоротних активів в частині основних засобів і нематеріальних активів; управління товарно-матеріальними цінностями; управління грошовими активами та дебіторською заборгованістю. Забезпеченість ресурсами капіталу проявляється у зростанні рівня дохідності власного капіталу: в рівні забезпеченості капіталом, у визначенні вартості капіталу й оптимізації його структури. Також за ресурсним підходом необхідним є забезпечення прийняттого фінансового стану підприємства на всіх етапах його розвитку за рахунок підвищення рівня фінансової стійкості, фінансової незалежності і достатнього рівня платоспроможності, що цілком узгоджується з умовою підтримки фінансової стабільності підприємства в процесі управління його фінансово-економічною безпекою.

Таким чином, при застосуванні ресурсного підходу щодо управління фінансовою складовою економічної безпеки підприємства в основу має бути покладено систему пріоритетних фінансових інтересів підприємства, котрі потребують захисту в процесі забезпечення фінансово-економічної безпеки суб'єкта підприємництва, головним з яких у ринкових умовах господарювання є зростання ринкової вартості підприємства.

АНАЛІЗ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

Усачова Т.С., Катаржнова В.В.

Науковий керівник – Смірняя С.М., канд. екон. наук, доцент

При формуванні ефективної безпекової стратегії суб'єкта господарської діяльності особливого значення набуває вибір підходу щодо управління фінансово-економічною безпекою підприємства з ураху-

ванням ринкових позицій суб'єкта підприємства, специфічних особливостей його діяльності та системи менеджменту. З огляду на це актуальності набуває дослідження та узагальнення теорій безпекознавства в площині концептуальних підходів до управління безпекою, що дозволяє ефективно впливати на «економічну поведінку» підприємств, які працюють на різних конкурентних та галузевих ринках, через посилення взаємозалежності економічної безпеки та розвитку підприємства.

Деталізувати статус безпеки як багатогранного суспільно-економічного явища допомагає розгляд генези економічної безпеки підприємства. Так, концептуалізація безпеки як форми розвитку суб'єкта, що ґрунтується на постулатах теорії розвитку як поступального процесу, виділяє певні фази генези економічної безпеки. Зазначеній концепції безпеки є притаманними певні підходи щодо управління економічною безпекою.

Статистичний підхід виходить із розуміння фінансово-економічної безпеки як стану захищеності суб'єкта від зовнішніх та внутрішніх загроз пріоритетним фінансовим інтересам підприємства, тобто ототожнюється, насамперед, із фінансовою стійкістю суб'єкта господарювання. Також зазначений підхід до управління фінансово-економічною безпекою враховує наявність конкурентних переваг та відображає такий стан економічного розвитку суб'єкта господарської діяльності, який характеризується збалансованістю та стабільністю функціонування підприємства відповідно до його стратегічних цілей з огляду на можливість забезпечення належного рівня безпеки через протистояння потенційним та реальним загрозам і небезпекам. Тобто, з точки зору прихильників теорії надійності за статичним підходом щодо управління, безпека є властивістю складних процесів і систем, які мають протистояти загрозам та запобігати завданню збитків від небажаних подій.

З огляду на розширення можливостей управління економічною безпекою підприємства та вдосконалення функцій управління безпекою, визначального значення в теорії безпеки набуває доволі новий концептуальний підхід щодо управління фінансово-економічною безпекою, коли процес управління має ґрунтуватися на гармонізації інтересів суб'єктів безпеки. Тобто, відповідно до зазначеного динамічного підходу щодо управління, економічна безпека розглядається як міра економічної свободи підприємства; це міра гармонізації в часі та просторі фінансово-економічних інтересів підприємства з інтересами пов'язаних із ним суб'єктів зовнішнього середовища. Ефективність процесу управління, згідно з даною теорією безпеки, досягається внаслідок

здійснення специфічного керованого процесу мінімізації негативних зовнішніх впливів і загроз, підґрунтям якого є взаємоузгодження фінансово-економічних інтересів підприємства з інтересами зовнішніх суб'єктів.

Таким чином, узагальнюючи різноманітні погляди теорій безпеки стосовно підходів щодо управління фінансово-економічною безпекою суб'єктів господарської діяльності, слід дійти висновку, що розглянуті концепції безпеки згідно з відповідними фазами генези економічної безпеки підприємства виділяють так звані статичний та динамічний підходи щодо управління безпекою. Аналіз зазначених підходів засвідчив, що можливості управління фінансово-економічною безпекою відрізняються в залежності від визнання визначального впливу зовнішнього середовища на діяльність підприємства. При цьому статичний концептуальний підхід щодо управління фінансово-економічною безпекою спирається на підвалини захисної теорії управління (теорії надійності) у той час, як динамічний підхід щодо управління безпекою акцентує увагу на врахуванні визначального впливу зовнішнього середовища на безпековий стан підприємства, тобто переносить акцент на значущість управління зовнішніми ризиками в діяльності підприємства та мінімізації потенційних і реальних зовнішніх загроз. Згідно з динамічним концептуальним підходом, управління безпекою має засновуватись на узгодженні інтересів усіх суб'єктів безпеки, в тому числі суб'єктів зовнішнього середовища, що діють поза межами підприємства.

Напрямами подальших досліджень в зазначеній царині безпеки є аналіз гармонізаційної моделі управління економічною безпекою суб'єктів господарської діяльності за умов мінливого зовнішнього середовища.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКУ

Мосякіна Н.Г.

Науковий керівник – Андренко О.А., канд. екон. наук, доцент

У сучасних кризових умовах та з метою забезпечення організації ефективної кредитної діяльності перед банками стоїть одна з найважливіших задач - формування та управління кредитним портфелем банку. Банківський кредитний портфель слід розглядати як втілення кредитної політики банку, що є невід'ємною складовою його загальної стратегії розвитку.